

Bejaarde zoekt hulp: op stap met een **thuisverpleger**

'De kwaliteit van de zorg moet voorop blijven staan'

Hoe meer de vergrijzing toeslaat, hoe meer thuisverpleegkundigen we nodig hebben. Alleen met hun hulp kunnen hoogbejaarden langer thuis blijven wonen en hoeven ze niet te verhuizen naar een duur woonzorgcentrum. Maar de sector moet straks bijna twintig miljoen euro inleveren. Terwijl de vraag naar thuiszorg de komende vijf jaar zal stijgen met twaalf procent. **DOOR ANN PEUTEMAN, FOTO'S KATRIEN ORLANS**

7.05 uur. Achttien patiënten

In het hoofdkwartier van thuisverpleegdienst Pierre Fourier in Blankenberge drinkt Dries Meuleman nog snel een kop koffie voor hij aan zijn ochtendronde begint. 'Vroeger werkte ik in een ziekenhuis', zegt hij. 'Maar dit doe ik veel liever. In de thuisverpleging heb je een grotere vrijheid, minder stress en de patiënten zijn je vaak echt dankbaar.' Hij overloopt zijn patiëntenlijst en neemt dan een handvol voordeursleutels uit het rek. Achttien patiënten moet hij vanmorgen bezoeken. 'De meesten zijn bejaarde mensen die ik help met opstaan, wassen en aankleden', zegt hij. 'Meestal bezoekt een van mijn collega's hen dan 's avonds om hen in bed te helpen, en bij sommigen gaan we halverwege de dag nog eens langs om te checken of ze niet verschoond hoeven te worden.'

Elke dag rijden in België zo'n 24.000 thuisverplegers van patiënt naar patiënt. 8000 van hen zijn in loondienst bij een organisatie als het Wit-Gele Kruis of Soli-

dariteit voor het Gezin, de anderen werken als zelfstandige. Ze geven mensen insputingen, meten hun bloeddruk en verzorgen wonden. Maar het gros van hun patiënten zijn tegenwoordig hoogbejaarden die hulp nodig hebben bij het wassen en aankleden, medicatie moeten krijgen of incontinent zijn. 'Zonder ons zouden nog veel meer mensen naar een woonzorgcentrum moeten', zegt Pierre Fourier, die aan de kust een thuisverpleegdienst met 22 verpleegkundigen runt. Dat duizenden bejaarden op die manier in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen, is niet alleen fijn voor hen. Het kost de samenleving ook een pak minder dan als ze naar een woonzorgcentrum moeten verhuizen. 'Als ik een van mijn patiënten in een rusthuis ga bezoeken, vraag ik me van drie vierde van de bewoners af wat ze daar zitten te doen', zegt Fourier. 'Als je nog uit de voeten kunt en niet dement bent, is er geen enkele reden waarom je niet thuis zou kunnen blijven. Men zou rusthuizen beter voorbehouden voor mensen die het écht nodig hebben.'

7.35 uur. 'Buenos dias'

Dries draait de sleutel in het slot en stapt het eerste appartement op de begane grond binnen. 'Buenos dias', roept hij in de richting van de slaapkamer. 'Buenos dias', antwoordt een ijle stem. Marie Louise (96) ligt nog in het bed waar een andere thuisverpleger haar zo'n twaalf uur eerder in heeft gelegd. Dries helpt haar overeind, wast haar en kleedt haar aan. Meer dan tien minuten heeft hij daar niet voor nodig. Dan schuifelt ze steunend op haar rollator naar de woonkamer en laat zich voorzichtig in haar fauteuil zakken. Dries schuift de gordijnen open, brengt haar een boterham en vraagt of ze verder nog iets nodig heeft. 'Nee, maar wil je het licht weer uitdoen?' fluistert Marie Louise. Dries doet wat ze vraagt en neemt afscheid. 'Elke dag vraagt ze me voor ik wegga om het licht uit te doen', bedenkt hij. 'Geen idee wat ze een hele dag doet.' Later die ochtend zullen we nog een paar keer aan haar raam voorbijkomen en telkens zit Marie Louise op dezelfde plek voor zich uit te staren. Met de lichten uit.

DRIES MEULEMAN DOET ZIJN RONDE: 'De patiënten zijn je echt dankbaar.'

7.45 uur. Teiltje water

Zodra de deur openzwaait, komt Maria in roze peignoir de trap af. Geroutineerd vult ze een teiltje water zodat Dries haar man kan wassen. Guido (64) ligt glimlachend in een ziekenhuisbed in de woonkamer. Zoals altijd. 'Mijn man is al heel lang ziek', zegt Maria. 'Hij heeft MS, komt zijn bed niet meer uit en kan zich ook niet meer verstaanbaar maken. De dokter vindt dat hij beter naar een home zou gaan, maar dat wil hij niet. Dus zorg ik dat hij te eten krijgt en zijn pillen neemt. Gelukkig komt er drie keer per dag een thuisverpleegkundige langs. Alleen zou ik niet voor hem kunnen zorgen.'

Thuisverpleging speelt een belangrijke rol in de zogenaamde vermaatschappelijking van de zorg waar Vlaams minister van Welzijn Jo Vandeurzen (CD&V) zo veel heil in ziet. Het idee is dat iedereen moet bijspringen om mensen die verzorging nodig hebben te helpen: van familieleden en burens tot professio-

nele zorgverleners. 'In de praktijk volstaat de hulp van vrijwilligers meestal niet', zegt Fourier. 'In het begin dat iemand zorg nodig heeft, kan hij vaak op vrienden en burens rekenen, maar dat verwatert op den duur. Logisch ook: iedereen heeft het tegenwoordig erg druk. Om iemand thuis te kunnen verzorgen, is er dus professionele hulp nodig. Zowel van thuisverpleegkundigen als van een thuiszorgdienst die bijvoorbeeld helpt met poetsen, koken en boodschappen doen.'

Met behulp van thuisverpleging zouden ook veel patiënten die in het ziekenhuis worden opgenomen sneller weer naar huis kunnen. Ook dat kan een grote besparing opleveren. 'Zo gebeurt het nu vaak dat een oudere patiënt bij een val een barst in zijn schaambeent oploopt', aldus Fourier. 'Dan wordt hij al snel zes weken lang op de dienst geriatrie opgenomen. Nochtans zouden wij hem evengoed thuis kunnen verzorgen. Dat is niet alleen goedkoper, maar ook beter voor de patiënt: op geriatrie hebben mensen

amper beweging en worden ze als het ware klaargemaakt voor het rusthuis. Wat we ook geregeld zien, is dat een oudere patiënt net zolang in het ziekenhuis wordt gehouden tot zijn zoon of dochter terug is van vakantie. Zeker in budgettaire sombere tijden zou dat niet mogen.'

8.00 uur. Goede en kwade dagen

Gilbert (79) is grotendeels doof, niet goed ter been en nogal verward. Zijn vrouw Suzanne zorgt zo goed mogelijk voor hem. 'Ik heb destijds beloofd dat ik hem in goede en kwade dagen zou bijstaan en dus doe ik dat ook', zegt ze terwijl Dries met haar man in de badkamer verdwijnt. 'Lange tijd heb ik alles zelf gedaan, maar sinds hij een jaar geleden op de spoeddienst belandde met een bacterie in zijn darmen komt er elke ochtend iemand langs om hem te wassen en te helpen met aankleden. Als ik dat doe, wordt hij soms agressief. Van een verpleegkundige kan hij die hulp beter verdragen, zeker als het een meisje is.' Gilbert is nog alert genoeg om af en toe een paar uur alleen te blijven. Als Suzanne boodschappen doet met haar dochter, ►